

Pozměňovací návrh

k vládnímu návrhu zákona, o bezpečnosti práce v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení a o změně souvisejících zákonů (sněmovní tisk 535)

I.

V části první (návrh zákona o bezpečnosti práce v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení a o změně souvisejících zákonů) článku I se navrhuje tato změna:

1. V navrhovaném § 3 odst. 4 se za slovo „podle“ vkládají slova „účelu jeho použití přičemž se zohledňuje“ a slovo „míry“ se nahrazuje slovem „míra“.

Odůvodnění:

Jedná se o zpřesnění ustanovení pro snížení pravděpodobnosti výkladových problémů. Význam ustanovení a jeho účel úpravou měněn není.

2. V navrhovaném § 6 odst. 1 písm. b) zní:

„b) provádí u vyhrazených technických zařízení I. třídy prohlídky a zkoušky nebo se na těchto zařízeních zúčastňuje zkoušek na základě, kterých vydává osvědčení, zda vyhrazená technická zařízení splňují požadavky právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci³), a potvrzuje úspěšné výsledky zkoušek; u vyhrazených tlakových zařízení po opravách, a to parních a kapalinových kotlů s pracovním nebo nejvyšším dovoleným tlakem 16 bar a vyšším a tlakových nádob s pracovním nebo nejvyšším dovoleným tlakem 25 bar a vyšším provádí prohlídky a zkoušky nebo se zúčastňuje zkoušek na vyhrazených technických zařízeních bez ohledu na zařazení do třídy,“.

Odůvodnění:

Pro lepší srozumitelnost povinnosti byla upravena a zpřesněna část týkající se vyhrazených tlakových zařízení, a to parních a kapalinových kotlů s pracovním nebo nejvyšším dovoleným tlakem 16 bar a vyšším a tlakových nádob s pracovním nebo nejvyšším dovoleným tlakem 25 bar a vyšším provádí prohlídky a zkoušky nebo se zúčastňuje zkoušek na vyhrazených technických zařízeních bez ohledu na zařazení do třídy, a to po opravách těchto zařízení, původní znění by značným způsobem rozšířil působnost TIČR i u periodických zkoušek, což by vedlo k razantnímu navýšení nákladů. Navrhovanou změnou není dotčen věcný obsah odstavce 4.

3. V navrhovaném § 9 odst. 1 písmeno a) se slova „a dalších osob“ zrušují a za slova „odst. 2“ se vkládají slova „písm. a)“.

Odůvodnění:

V souvislosti s obsahem náležitosti rozhodnutí o vydání oprávnění se jeví požadavek záznamu dalších osob jako nekonkrétní, matoucí, nadbytečný a nedůvodný. Proto se navrhuje vypuštění tohoto textu a vložení slov „písm. a)“ za odstavce 2 se zpřesňuje to, že se jedná o osoby odpovědné za řádný výkon činností.

4. V navrhovaném § 10 odst. 2 písmeno d) se slova „jakož i dalších osob“ zrušují a za slova „odst. 2“ se vkládají slova „písm. a)“.

Odůvodnění:

V souvislosti s obsahem náležitosti rozhodnutí o vydání oprávnění se jeví požadavek záznamu dalších osob jako nekonkrétní, matoucí, nadbytečný a nedůvodný. Proto se navrhuje vypuštění tohoto textu a vložení slov „písm. a)“ za odstavec 2 se zpřesňuje to, že se jedná o osoby odpovědné za řádný výkon činností.

5. V navrhovaném § 12 odst. 2 zní:

„(2) Zkouška z odborné způsobilosti probíhá před zkušební komisí, která má nejméně 3 členy s odbornou způsobilostí pro činnosti na vyhrazených technických zařízeních v rozsahu požadovaného osvědčení, přičemž předsedou komise je vždy zaměstnanec pověřené organizace. Bližší podmínky pro činnost zkušební komise stanoví statut a jednací řád pověřené organizace.“

Odůvodnění:

Navrhovaná změna se týká sestavení komise, kdy komise nemusí být sestavena pouze ze zaměstnanců pověřené organizace, nýbrž členové komise mohou být osoby s odbornou způsobilostí pro činnosti na vyhrazených technických zařízeních z řad odborné veřejnosti, případně státních orgánů. Své opodstatnění tohoto návrhu se váže i na kapacitní možnosti pověřené organizace. V závěru odst. 2 upřesňuje, na základě jakých požadavků se činnost zkušební komise bude řídit, to znamená, že musí vycházet ze statutu a jednacího řádu pověřené organizace. Navrhovaným zněním dochází ke změně obsahu § 12 odst. 2 v souvislosti s komisí, kdy nemusí být členové komise mimo předsedy zaměstnanci pověřené organizace.

6. Navrhovaný § 19 zní:

„§ 19

Odborná způsobilost k výkonu činností osob vykonávajících obsluhu a práci na elektrických zařízeních bez napětí, v blízkosti elektrických zařízení pod napětím a na elektrických zařízeních pod napětím

(1) Pro účely odborné způsobilosti k výkonu činností osob vykonávajících obsluhu a práci na elektrických zařízeních bez napětí, v blízkosti elektrických zařízení pod napětím a na elektrických zařízeních pod napětím rozeznáváme osoby znalé, osoby poučené a osoby školené (seznámené), které nejsou znalé ani poučené a jsou školené ve smyslu jiného právního předpisu^{xy}). Za osoby znalé se považují osoby pro samostatnou činnost, osoby pro řízení činnosti a revizní technici. Odbornou způsobilost revizních techniků a její nabývání stanovuje § 11.

(2) Osoba znalá pro samostatnou činnost a osoba znalá pro řízení činnosti

a) je povinna splňovat tyto předpoklady odborné způsobilosti:

1. dosažení věku 18 let a plná svéprávnost,
2. zdravotní způsobilost k vykonávaným činnostem,
3. odborné vzdělání v elektrotechnickém oboru nebo ukončené vzdělání v jiném oboru, který obsahově splňuje požadavky na elektrotechnické vzdělání nebo doklad o úspěšném složení zkoušky z příslušné úplné profesní kvalifikace zveřejněné v Národní soustavě kvalifikací pod oborem kvalifikace „Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika“ podle jiného právního předpisu^{xz}; v případě osoby znalé pro samostatnou činnost je přípustná i profesní kvalifikace zveřejněná

v Národní soustavě kvalifikací pod oborem kvalifikace „Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika“ podle jiného právního předpisu⁷⁾ a to na základě posouzení rizik pro konkrétní činnosti na elektrickém zařízení, které provede právnická nebo podnikající fyzická osoba, pro kterou jsou tyto činnosti vykonávány,

4. odborná praxe v délce, dle oboru a stupně vzdělání, míry rizika a činnosti vykonávané na elektrickém zařízení,
5. úspěšné složení zkoušky z odborné způsobilosti fyzické osoby k výkonu činností osob vykonávajících obsluhu a práci na elektrických zařízeních bez napětí, v blízkosti elektrických zařízení pod napětím a na elektrických zařízeních pod napětím (dále jen „zkouška z odborné způsobilosti k výkonu činností v elektrotechnice“).

b) je držitelkou dokladu o úspěšném složení zkoušky z odborné způsobilosti k výkonu činností v elektrotechnice; doklad podle věty první má platnost 3 roky ode dne vydání a je získán složením zkoušky po příslušném zaškolení na danou odbornou činnost. Zaškolení a rozsah zkoušky odpovídá rozsahu požadované způsobilosti k vykonávaným činnostem v elektrotechnice. Osoba znalá pro řízení činnosti je oprávněna provádět veškeré činnosti jako osoba znalá pro samostatnou činnost a projektování vyhrazených elektrických zařízení, které není předmětem autorizace podle zvláštního zákona^{za)}.

c) skládá písemnou a ústní část zkoušky z odborné způsobilosti k výkonu činností v elektrotechnice. Výsledek zkoušky podle věty první se hodnotí stupni vyhověl nebo nevyhověl. K ústní části zkoušky lze přistoupit pouze tehdy, byla-li písemná část hodnocena stupněm vyhověl. V každé části zkoušky musí žadatel pro stupeň vyhověl dosáhnout nejméně 80 % správných odpovědí. Za provedení zkoušek a správnost vydaného dokladu o úspěšném složení zkoušky z odborné způsobilosti k výkonu činností v elektrotechnice odpovídá předseda komise. O průběhu a výsledku zkoušky z odborné způsobilosti k výkonu činností v elektrotechnice se vydá doklad podle písmena b), jehož jedno vyhotovení náleží zkoušené osobě a jedno právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě, pro niž jsou činnosti vykonávány. Jestliže je žadatel o vykonání zkoušky z odborné způsobilosti k výkonu činností v elektrotechnice celkově hodnocen stupněm nevyhověl, může se opakovaně dostavit ke zkoušce z odborné způsobilosti k výkonu činností v elektrotechnice, ne však dříve než 15 dnů po neúspěšném vykonání zkoušky. Počet opakování zkoušky z odborné způsobilosti k výkonu činností v elektrotechnice není omezen.

(3) Osoba poučená

a) je povinna splňovat tyto předpoklady odborné způsobilosti:

1. plná svéprávnost,
2. zdravotní způsobilost k vykonávaným činnostem,
3. provedení poučení a ověření znalostí pověřenou osobou znalou.

b) je držitelkou dokladu o provedení poučení a ověření znalostí v rozsahu osoby poučené. Dokladem o provedení poučení a ověření znalostí v rozsahu osoby poučené je zápis, který podepíše osoba poučená spolu s osobou znalou, která provedla poučení a ověření znalostí. V zápise bude rovněž stanovena lhůta ne delší než 3 roky, ve které je nutno poučení a ověření znalostí opakovat. Lhůta bude stanovena osobou znalou, která poučení a ověření znalostí provedla. Ověření znalostí se hodnotí stupni vyhověl nebo nevyhověl, pro stupeň vyhověl je nutno dosáhnout 80% správných odpovědí při ověřování znalostí. Za ověření znalostí a správnost vydaného zápisu odpovídá osoba znalá, která poučení a ověření znalostí provedla.

(4) Zkoušky z odborné způsobilosti, poučení a ověřování znalostí k výkonu činností v elektrotechnice zajišťují právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby pro fyzické osoby, které pro ně vykonávají obsluhu a práci na elektrických zařízeních bez napětí, v blízkosti elektrických zařízení pod napětím a na elektrických zařízeních pod napětím. Osoby samostatně výdělečně činné jsou povinny zajistit zkoušky z odborné způsobilosti sami pro sebe. Je-li zkouška z odborné způsobilosti zajišťována externí právnickou nebo podnikající fyzickou osobou, musí tato mít v předmětu podnikání zajišťování školení a zkoušení nebo ověřování znalostí. Fyzické osoby provádějící přezkoušení musí splňovat odbornou způsobilost podle tohoto zákona a příslušného prováděcího předpisu.

xy) § 103 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce

xz) Zákon č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů.“

za) Zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů.

Odůvodnění:

Cílem navrhované úpravy je zpřesnění dikce ustanovení, lepší propojení zákonného rámce s předpokládaným prováděcím právním předpisem pro danou problematiku i zvýšení ústavní konformity tím, že základní pojmy a parametry odborné způsobilosti budou důsledně v dané záležitosti stanoveny zákonem a prováděcí právní předpis následně. Pozměňovací návrh reflektuje požadavek cílové skupiny uživatelů právního předpisu na srozumitelnost a jednoznačnost zakotvení dané oblasti, stejně jako původní text vychází z parametrů, které je možné bez větších úprav rozvést v rámci legislativního procesu k příslušnému prováděcímu předpisu.

Z původní úpravy vyplývá, že požadavky na odbornou způsobilost, počínaje dosažením věku 18 let a další vč. odborného vzdělání, by se musely vztahovat na všechny činnosti u elektrických zařízení, včetně elektrických instalací, kdy jejich základní rozdělení činností, i ve smyslu mezinárodních předpisů, je na úkony obsluhy a práce. To by však neodpovídalo realitě, neboť některé běžné, vlastně až laické úkony obsluhy v elektrických instalacích, jako je např. zapínání a vypínání osvětlení, jsou prováděny z hlediska elektrotechniky nekvalifikovanými osobami, běžnými občany, v pracovním procesu zaměstnanci, školenými k bezpečnosti práce v rámci povinností zaměstnavatele na základě zákoníku práce.

Tyto skutečnosti si vynutily v zákoně potřebu nově navrženého členění, a to na osoby znalé - vyžadující určité odborné vzdělání, osoby poučené - k provádění určitých specifických činností u elektrických zařízení, nevyžadující však jako podmínku předchozí elektrotechnické vzdělání (pozn.: např. i pro nový obor elektromobility) a osoby se způsobilostí a školením ve smyslu stávající povinnosti zaměstnavatele podle zákoníku práce - dosud § 3 pracovníci seznámení podle stávající vyhlášky č. 50/1978 Sb. Dalším případem je odborná způsobilost zvláštního případu osoby znalé, tj. revizního technika, který má požadavky na odbornou způsobilost řešeny již v § 11 zákona. Původní předpoklad byl, že toto by bylo řešeno až v rámci prováděcího předpisu k odborné způsobilosti v elektrotechnice. Nově jsou tedy

přímo v § 19 navrhovány předpoklady odborné způsobilosti samostatně jak pro osobu znalou (s vyloučením § 11 revizní technik), tak pro osobu poučenou (pro možnost činnosti v pracovním procesu již též bez podmínky dosažení věku 18 let), a pro osoby, které by nebyly znalé ani poučené, je uveden odkaz na jiný právní předpis, tedy zákoník práce.

U osob znalých byla též zohledněna tzv. úplná profesní kvalifikace a profesní kvalifikace pro konkrétní činnosti podle zvážení právnické nebo podnikající fyzické osoby, pro kterou jsou tyto činnosti vykonávány. Vyloučení možnosti uvedení odkazu na prováděcí předpis, si vyžádalo uvedení ustanovení v odst. 2 písm. b). Na rozdíl od předpokladů odborné způsobilosti pro osoby znalé, vyžadujících zkoušku odborné způsobilosti a vydání dokladu o úspěšném složení zkoušky, pro osoby s termínem tzv. poučené je požadováno provedení specifického poučení a ověření znalostí pověřenou odbornou osobou znalou se zápisem. Původní ustanovení pro osoby znalé, že zkouška z odborné způsobilosti se skládá u právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, pro niž jsou činnosti vykonávány, bylo s ohledem na odborné osoby OSVČ a event. externí možnosti zajišťování, doplněno právě o externí možnost zajišťování (v současnosti poměrně běžné). Pro možnost případné kontroly legality tohoto způsobu zajišťování (na rozdíl od současné úpravy, kdy je povinnost ohlašovat zkoušky na místně příslušný OIP) bylo též doplněno, že toto externí zajišťování by provádějící osoba měla mít v předmětu činnosti, podnikání.

7. V navrhovaném § 20 odst. 1 se za slova „která provádí montáž, opravy,“ vkládají slova „revize a zkoušky“.

Odůvodnění:

Navrhovaná změna doplňuje slova revize a zkoušky, když v průběhu textových úprav návrhu došlo k administrativní chybě jejich vypuštěním. Navrhovanou změnou není dotčena věcná správnost § 20 odst. 1, naopak je zde narovnáno chybné znění.

8. V navrhovaném § 20 odst. 2 písmeno c) zní:

„c) montáž, opravy, revize a zkoušky vyhrazených technických zařízení, plnění nádob plyny byly prováděny právnickými osobami nebo podnikajícími fyzickými osobami a jsou držitelé oprávnění k těmto činnostem,“.

Odůvodnění:

Vzhledem k tomu, že uvedené činnosti zahrnují i činnost revizí a zkoušek, které jsou v zásadě prováděny fyzickými osobami-revizními techniky, kteří nezaměstnávají zaměstnance, je požadavek s osobami, které zaměstnávají zaměstnance odborně způsobilé k výkonu těchto činností v uvedeném znění nepřesný. Navrhované znění tedy ustanovení precizuje.

9. V navrhovaném § 20 odst. 5 zní:

„(5) Provozovatel je povinen zajistit, aby u jím provozovaného vyhrazeného technického zařízení byly odstraněny závady ohrožující bezpečný a spolehlivý provoz zjištěné při revizi nebo kontrole bez zbytečného odkladu po vyhotovení revizní zprávy, záznamu o kontrole, nebo po provedení kontroly. Ostatní závady musí být odstraněny v závislosti na míře jejich závažnosti v termínech uložených v opatření orgánu inspekce práce na základě jeho kontroly, není-li takové kontroly v termínech stanovených provozovatelem.“.

10. V navrhovaném § 21 v odstavci 1 větě 1 zní:

„Na elektrickém zařízení, které je součástí přenosové a distribuční soustavy držitele licence na přenos elektřiny a držitele licence na distribuci elektřiny podle jiného právního předpisu^{zb)} a u elektrických přípojek provozovaných držitelem licence na distribuci elektřiny, nemusí být prováděny pravidelné revize, pokud je bezpečnost elektrických zařízení zajišťována pravidelnými kontrolami a údržbou podle řádu preventivní údržby. Řád preventivní údržby obsahuje minimálně“

zb) Zákon č. 258/2000 Sb. o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon) ve znění pozdějších předpisů.

Odůvodnění:

Jedná se o legislativně technickou opravu, kdy je smysl ustanovení precizován, aby nedocházelo k mylnému, či zavádějícímu výkladu jeho smyslu a účelu.

11. V navrhovaném § 21 v odstavci 2 větě zní:

„U zařízení přepravní soustavy nebo distribuční soustavy plynu držitele licence na přepravu plynu nebo držitele licence na distribuci plynu podle jiného právního předpisu^{zb)} a u plynovodních přípojek provozovaných držitelem licence na distribuci plynu nemusí být prováděny pravidelné provozní revize a kontroly pokud“.

Odůvodnění:

Jedná se o legislativně technickou opravu, kdy je smysl ustanovení precizován, aby nedocházelo k mylnému, či zavádějícímu výkladu jeho smyslu a účelu.

12. Navrhovaný § 22 zní:

„§ 22

Hlášení vzniku havárie

Provozovatel je povinen bez zbytečného odkladu ohlásit oblastnímu inspektorátu práce příslušnému podle místa, kde k havárii došlo, vznik mimořádné, částečně nebo zcela neovladatelné, časově a prostorově ohraničené události, v jejímž důsledku došlo ke škodě na majetku zjevně přesahující částku 5 000 000 Kč, která vznikla v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení, nebo kdy jsou příčinou vzniku této události vyhrazená technická zařízení.“.

Odůvodnění:

Jedná se o legislativně technickou opravu, kdy je odstraněna duplicita ve vztahu k hlášení pracovních úrazů ze strany zaměstnavatele nebo OSVČ jsou mimo jiné uvedeny v NV č.201/20010 Sb. Původní návrh vycházel s myšlenky, aby povinností provozovatele bylo hlásit škody bez zbytečného odkladu oblastnímu inspektorátu práce, kde došlo k havárii nebo mimořádné události se škodou na majetku zjevně přesahující částku 5 000 000 Kč, která vznikla v souvislosti s provozem vyhrazených technických zařízení. V současné době tato povinnost nahlášení na místně příslušné OIP ze strany provozovatele chybí i přesto, že v souvislosti uvedenou události nedošlo ke vzniku pracovního úrazu. O haváriích nebo mimořádných situacích se pak jednotlivé OIP mnohdy dozví se značným časovým odstupem, a to prostřednictvím médií nebo se sdělení policie, nebo se o této situaci nedozví vůbec. Část, která se váže na ohrožení života a zdraví ve velké míře souvisí se vznikem

pracovního úrazu, tato povinnost je však již v právním řádu zakotvena.

13. V navrhovaném § 23 písmeno b) se za slova „požadavky kladené na bezpečnost“ vkládá slovo „provozu“.

Odůvodnění:

Jedná se o legislativně technickou opravu zjevné textové chyby.

14. V navrhovaném § 25 se za bod 20. doplňuje:

„21. Vyhláška č. 85/1978 Sb., o kontrolách, revizích a zkouškách plynových zařízení.

22. Vyhláška č. 21/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená plynová zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti.

23. Vyhláška č. 18/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená tlaková zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti.

24. Vyhláška č. 19/1979 Sb., kterou se určují vyhrazená zdvihací zařízení a stanoví některé podmínky k zajištění jejich bezpečnosti.

25. Vyhláška č. 73/2010 Sb., o stanovení vyhrazených elektrických zařízení do tříd a skupin a o bližších podmínkách jejich bezpečnosti (vyhláška o vyhrazených elektrických zařízeních).“.

Odůvodnění:

Jedná se o legislativně technickou úpravu, kdy jsou doplněny chybějící předpisy, které musí být v souvislosti s novým zákonem zrušeny, aby nedošlo k výkladovým problémům v dané oblasti.

II.

V části první (účinnost) se navrhuje tato změna:

1. Navrhovaný § 28 zní:

„§ 28

Tento zákon nabývá účinnosti dne 1. července 2021.“

Odůvodnění:

Cílem navrhované úpravy je prodloužení legisvakance tak, aby bylo možné v řádném legislativním procesu předložit a schválit prováděcí právní předpisy k danému návrhu zákona, kdy je zcela nezbytné, aby tyto se ve věci účinnosti zcela shodovaly kvůli vzájemné provázanosti a také, aby dotčené subjekty měly přiměřený čas na přípravu a implementaci nové právní úpravy.

III.

V části třetí (Změna zákona o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci) se navrhuje tato změna:

1. Do navrhovaného § 10 odstavec 6 se na konci doplňuje věta:

„Za vydání osvědčení podle věty první ministerstvo zruší akreditaci akreditované osobě, která takové osvědčení vydala.“.

Odůvodnění:

Jedná se o opravu zjevného pochybení návrhu novely zákona, kdy je sice nezákonné osvědčení zrušeno, ale není postižena tato činnost akreditované osoby. Taková osoba by pak mohla bez větších obav znovu jednat nezákonně, protože poškozen by byl vždy jen držitel takového osvědčení. Zaváděné opatření by se pak v jedné ze svých částí minulo zamýšleným účinkem, tedy zkvalitňovat prostředí získávání kvalifikací odborně způsobilých osob v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

2. V § 20 se v odstavci 3 za větu první vkládá:

„Ministerstvo zruší akreditaci též v případech, kdy je činnost akreditované podnikající fyzické nebo právnické osoby podle odstavce 1 vykonávána v rozporu s vydaným rozhodnutím o akreditaci, o jeho změně nebo prodloužení, nebo v rozporu dobrými mravy.“.

Odůvodnění:

Jedná se o úpravu, která povede ke skokovému zkvalitnění prostředí získávání kvalifikací odborně způsobilých osob v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, když dosud není možné za nekvalitní činnost v rámci akreditací na dané subjekty vhodně sankčně působit a preventivní opatření se jeví jako nefunkční.